

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 300 kor.
Fél évre ... 150 kor.
Egy negyed évre 75 kor.
Égy hóra ... 25 kor.

Nyilttárléi közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlő
vasutak pályájában.
TELEFON-SZÁM: 327.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
Bukavardul Regelo Erdi
nand 1. (József 15h-14 22.
TELEFON-SZÁM: 251.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, június 8.

21. és 25. sz. rendelet (kibővítve)

Mi, Erdélyi csapatok parancsnokai, a katonai igazságügyi törvénykönyvnek 32. és 57. §§. II. pontja értelmében, a hadsereg biztosítására és az ország védelmére

ELRENDELJÜK:

a Tiszáig elfoglalt egész területre, mely hadműveleti területnek tekintetik: I. Rend. Ellenszolgálatnak lesznek tekintve: a) akik rosszakarattal nyilvános helyiségekben, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közölni, elterjeszteni, beszélni fognak bármely módon igaz, vagy becépzett híreket vagy relatív meggyőzőségeket a hadműveletekről, a csapatmozdulatokról és helyzetükről, a katonai hatóságok rendelkezéseiről vagy bármely más dologról, a román hadsereg vonatkozásában; b) akik állomásokon, vonatokon találatnak, komoly megindokolás nélkül, vagy tolongani, kiabálni fogtak és nem fogják tisztelősen tartani a rendre vonatkozólag kiadott utasításokat; c) akik rossz szavakkal fogják illetni a román nemzetet; d) bármely jóakaratu személy, aki levelet vinne, azok, akik mások által elősegítik magánleveleket átvevő leveleket egyik helyről a másikra szállítani; e) akik a hadsereg érdekeit szolgáló rendelkezések ellen lázitanak; f) azok, akik felhatalmazás, vagy katonai engedély nélkül, minden rossz szándék nélkül, titkon vagy nyilvánosan, akár katonai parancs folytán, akár nem történt kiírt helyiségeket elfoglalnak; g) akik sértő szavakkal fogják illetni a román katonákat, a román hadsereget vagy országot; h) bárki, aki rosszakarattal megmérgez, vagy megfertőz kutyákat, forrasokat, bármely folyó vagy állóvizet, valamint bármely élelmiszert; i) azok, akik kritizálni fogják a parancsnokság által kiadott rendeleteket; j) azok, akik leverik a zászlókat vagy a hivatalok más jelvényeit; k) azok, akik közbelépnek vagy mások közbelépését provokálják, hogy megakadályozzák egy letartóztatást, vagy a parancsnokság által kiadott rendelet végrehajtását. 2. Ezen rend ellen szegülő a következőképpen lesznek megbüntetve: Az a) b) c) és d) pontok alá esők meg lesznek vizsgálva hadbíró által első és utolsó alkalomkor egy évi börtönnel és 2000 Lei-ig terjedhető pénzbírsággal lesznek sújtva. Az e) f) g) h) i) j) és k) pontokba foglaltak ellenszegülő a haditörvényesek által lesznek megvizsgálva és elítélve 3 évig terjedhető börtönnel és 5000 Lei-ig terjedhető pénzbírsággal. Midőn a fent említett tettek közül valamelyik kémkedési vagy árulási szándékkal lesz végrehajtva, a háború alatt már életben levő törvények szerint lesznek megbüntetve. 3. A rendelet ellenszegülésének a meghatározását királyi biztosok, hadbírók, érparancsnokságok, csendőrtisztek és bármely katonai törzstiszt végzi.

E jelen rendelet, amennyiben lehet, lapok által lesz kihirdetve, ki lesz ragasztva minden községben, haditörvényesek székhelyén, hadbíróságokon, parancsnokságoknál, csendőrségeknél és egészségháznál, ki lesz hirdetve dobszó által is. E formások betartását jegyzőkönyvileg fogják megállapítani a törzstisztek. E rendelet büntető hatálya életbe lép 3 nap után a fent említett végrehajtásokkal s csak azon személyek lesznek megbüntetve, akik e 3 nap után esnek bűnbe. A 21. és 25. sz. rendelet határozati, amelyeket szintén e parancsnokság ad ki, de a jelen rendelettel nem egyezők, hatályon kívül lépnek abban a pillanatban, amikor a rendelet életbe lép. Kelt a Parancsnokságunknál Nagyszombat, 1919. május hó 12. Az erdélyi csapatok főparancsnoka

MARDADESCU tábornok s. e.
Vezérkarfőnök: Franzescu (Bismarck)

Választási eredmények Erdélyben.

CLUJ (Kolozsvár.) A belügyi reszorthoz beérkezett hivatalos jelentések szerint a választások végleges eredménye, illetve a 121 kerület megoszlása a következő: 51 Averescu-párti, 20 nemzeti párti, 9 német nemzetiségű (szász és sváb autonóm párti), 4 szociálista, 4 parasztpárti, 2 nemzeti liberális. 23 kerületben pótválasztás lesz és 3 kerületben a választást formai okokból elhalasztották. A miniszterek közül megválasztották Goga Oktaviánt (2 helyen), Cantacuzinot, Argentoianu, Taslanu, Negulescu, Popovici Mihály volt miniszter Brassóban pótválasztásba került Take Jonescuval. Mint néppártiakat választották meg Fáy Józsefet Udvarhelyen, Pető Mózeset Homoródon és Szabó Gábort Székelykeresztúron. Megbuktak Bratianu is Lugoson a néppárti jelölttel szemben. Megválasztották Ghilezán volt főügyészt is. Hétlegan volt igazságügyi reszortfőnök megbuktak Darianu néppártival szemben.

Megbuktak Szatmáron Dr. Leroyel Béla, az „Ujvilág” szerkesztője egy szociálistával szemben. Maniu Gyulával szemben a kormánypárt Gyulafehérváron egyál-

talában nem állított ellenjelöltet s a szociálista ellenjelölttel szemben mégis csak 5 szavazattöbbséggel győzött. Mihályi Tivadar miniszter Nagyilondán, a saját pártijában 7 szavazattal kisebbségben maradt. Averescu miniszterelnök Naszodon egy ottani ügyvéddel szemben megbukott. Bucson Zámattár két ezer szavazattal győzött Jorgával szemben Szelistyén. Marosföld-megyében az Averescu-párt győzött. Szabon megyében egy szász került be, a többi Averescu-párti. Szolnok-Dobokában az Averescu-párt három kerületet elveszített, egy kerületben pedig pótválasztás lesz az Averescu-párti és a nemzeti párti jelölt között. A szociálista jelölt csak kevés szavazatot kapott. Magyarlőpőson Gradisteanu volt minisztert megbuktatta a nemzeti párti Popovici Mihály, szintén volt miniszter, Vajda exminiszterelnök sógora. Brassóban a három jelölt között (egyik Vajda volt miniszterelnök) pótválasztás lesz. A bányai választások eredményeként eddig megválasztottak 6 Averescu-pártit, 3 parasztpártit, 2 sváb-autonóm-pártit, 2 szociálistát és 1 pártonkívült. Pótválasztás lesz 5 kerületben.

A pénzbeváltást a parlament intézi.

BUCURESTI. Goga Oktavián a Siebenbürgische Tageblatt munkatársa előtt nyilatkozott a parlament programjáról. Az új parlament elsősorban az agrárreform kérdését fogja letárgyalni, ezt követi a valutakérdés. Mindjárt a parlament összeülése után a csa-

tolt területek képviselőinek bevonásával egy bizottságot küldenek ki, amely tanulmányozni fogja a pénzbeváltás módjait és ez a bizottság fogja megállapítani a beváltás arányát, időpontját, helyét és a beváltási módokat.

Magyarországot meghívták a Duna-bizottságba.

A versaillesi békeszerződés kimondja, hogy a Dumát Ulmtól kezdve egy nemzetközi bizottság fogja igazgatni, amelybe Németország két tagot, a partment államok Anglia, Franciaország és Olaszország 1-1 tagot fognak delegálni. Addig a magyar béke késedelme miatt nem lehetett a bizottságot összehívni és nem akarták az első ülést az egyik legfontosabb dunai állami Magyarországon nélkül megtartani. A

nemzetközi Duna-bizottság most elhatározta, hogy első ülését e hó 17-én tartja Párisban, amelyre már meghívják Magyarország képviselőit is. Június 17-ike nevezetes nap lesz, mert a háború kitörése óta ez lesz az első konferencia, amelyen győző és legyőzött államok egy közös, nagy értekezletre gyűlnek össze, hogy nemzetközi kérdéseket közös egyetértéssel intézzenek el.

A korona beváltása.

Misztikus kód veszi körül a korona beváltásának ügyét. Azt sem tudjuk, hogy mi lesz a beváltási arány, még kevésbé, hogy az arányt mily alapon szándékozik megállapítani a kormány. Averescu ittletkor erre vonatkozóan azt a kijelentést tette, hogy a kormány több bizottságot jelölt ki ennek a fontos ügynek tanulmányozására, s eme bizottságok jelentése után jog a minisztertanács dönteni, illetve rendelettel intézkedni az állami érdek és a polgárok érdekeinek szemelött tartásával és összeegyeztetésével. Most az a hír jött, hogy a parlament intézi el a beváltást. A legnagyobb bizonytalanság, a legkülönfélébb kombinációk és találgatások tartják izgalomban egy a pénzügyi köröket, mint az egyes polgárokat, a kik jogosan féltik a kinos verejtekkel összekuporvott filléreiket. Világítsunk egy kissé bele a kérdésbe! A korona nemzetközi érték alapja az osztrák magyar banknál fekvő ércfedezet. Ez mintegy 40% Ezzel szemben a leu fedezet — amennyiben annak idején Moszkvába szállított arany megvan — 80%. Ha a beváltás tisztán az ércfedezeti érték alapján eszközöltémél, ez annyit jelentene, hogy korona, vagyunkunk 80%-át elveszítünk. Ez a megoldás főleg azért lenne igazságatlan, mert tekinteten kívül havvna azt a milliárdokat érő vagyont, a mit a román államkincstár a gyulafehérvári határozat alapján átvett Erdélyben fekvő közvagyonban — ellenérték nélkül. Az erdélyi vasutak és azok mozgó felszerelése, a posta, a földgáz, az arany, a volt magyar állami sóbányák, szénbányák, vasbányák és vasgyárak, az erdők és földbirtokok mind forintokból és koronákból vásároltattak meg, illetve építettek fel és rendeztettek be. Ezeknek az értéke a beváltandó koronák összegének legalább négyszeresét teszi ki. Azt hiszem jogosan igényelhetjük ezeknek a mérhetetlen kincseknek a korona értékalapjánál való tekintetbe vételét különös tekintettel arra, hogy ezeket annak idején a magyar kincstár a miáltalunk keservesen fizetett adókból szerezte meg és rendezte be. Az új parlament nemcsakára összeül. Elvárjuk egyfelől az erdélyi

képviselőktől és szenátoroktól, másfelől Averescutól is, hogy ezt, a gazdasági életünkre döntő jelentőségű ügyet nyilvános parlamenti tárgyalásra vigyék. elvárjuk ezt amál is inkább, mert az állami élet alkotmányosságának egyik legfőbb biztosítója a közérdekű ügyek parlamenti és sajtó útján nyilvános megvitatása.

(—ss dr.)

Szenátorválasztás Aradon.

Vasárnap folyt le Aradon nagy részvétlenség mellett a szenátorválasztás. Délután öt órakor már az összes körzetek lezárták a szavazást és megtörtént a szavazatok összeszámolása, amelynek eredményeképpen Aradváros szenátora 367 szavazattal az Averescu-párti A. C. Cuza professzor, volt miniszter lett. Ellenfele Goldis László és Dráa összesen 208 szavazatot kaptak. Aradvármegye három szenátort választ: Máriaradnán, Kisjenőn és Borossebesben, de tekintettel a választási körzetek túlságosan nagy terjedelmére, ezekről a helyekről még nem érkezett be Aradra hivatalos jelentés a választás eredményéről.

MŰVÉSZET.

Egy évre meghosszabbítják a magyar színházak engedélyét.

KOLOZSVAR. Goga Oktavian ma délelőtt magához kérte Janovics Jenő igazgatót s minden részletre kiterjeszkedő alaposan megvitatta vele a magyar színház kérdését. Goga miniszter nagy figyelemmel fogadta az igazgató előterjesztését és érveit s kifejtette, hogy addig is, míg egy későbbi időben összehívandó ankét révén a színház minden kérdése rendezés alá kerülne, intézkedik, hogy valamennyi Erdélyben működő magyar színházról koncessziókat egy évvel — 1921. november 1-éig — meghosszabbítsák.

* A Modern Kabaré új műsora este, rö-estére szenzációs sikert arat.

* Botrány a Burg-színházban. Bécs. Tegnap este a bécsi Burgszínházban Karl Sternheim író „Die Kasette” című bohózatát játszották, amelyet Berlinben és Münchenben már sokszor adtak elő. A darab szatirikus bohózat, minden alakja karikatúra. A közönség nem értette meg a darabot és folyton ilyen közbeszólások hallatszottak: Pfüll Nem kell végigjárni Erresszék le a függőnyt! A közbeszólásokat azonban elnémitotta az ellenpárt tapsvihara, azonban az utolsó felvonásban elemi erővel tört ki a felháborodás vihara, a közönség tombolt és csak nagynehezen lehetett a darabot végigjárni.

* Mozgóképszínházak műsora. Június 8-án kedden az Apollóban: Amikor az asszony akar... Rejtélyes dráma 5 felvonásban. Az Uránában: Cosetta. Szentimentális dráma 5 felvonásban.

* Cosetta. (Pathé film az Uránában.) Apa és fia egyazon nőbe szeretnek bele, a fia kétségbeesésében öngyilkos lesz. A címszerepet Sedva Sallone játsza. A film kiállítása elsőrangban szép. Kedden és szerdán ismétli meg az Uránia a darabot.

* Amikor az asszony akar... Utóból Pathé film teszi az Apolló műsorát értékessé. Egy fantasztikus cselekményű drámát mutatott be hétfőn az Uránia színház. Pathé filmek művészi színvonala jellemzi ezt a képet is, amely kedden és szerdán marad műsorban.

Néma felvonulás Budapesten.

(A békeszerződés aláírásának napján.)

BUDAPEST. Pénteken a magyar békeszerződés aláírásának napján a magyar nemzetgyűlés rövid, méltóságteljes ülést tartott, amelyen a nemzetgyűlés tagjai a legnagyobbbbrészt fekete ruhában jelentek meg. Az ülés megnyitása után Rakovszky István a nemzetgyűlés elnöke mondott nagyhatású beszédet, amelyben vázolta a nap történelmi fontosságát. Beszéde végén azt indítványozta, hogy a nemzet fájdalma jeléül a nemzetgyűlés ne tartson tovább ülést. Miután a Ház ebben az értelemben határozott, az elnök az ülést berekesztette.

BUDAPEST. A magyar főváros népe pénteken impozáns tüntető felvonulást rendezett. Mialatt a kormány megbízottai a nagy Trianon palotában aláírták a magyar békeszerződést, az alatt a főváros lakossága néma és hangtalan felvonulásban fejezte ki gyászát és bánatát az országot feldaraboló békeszerződés miatt.

Ma délelőtt tíz órakor bezárták a főváros összes üzleteit, majd vendéglőket és kávéházakat is. Szünetelt az előadás az összes iskolákban, valamint egyetlen fővárosi színházban és mulatóhelyen sem tartottak előadást. A sok ezer főnyi tüntető tömeg szakadó esőben gyülekezett a kora reggeli órákban az Árpád-szobor előtt, a honnan sűrű négyes sorokban jártak be a főutvonalakot, tíz óra felé járt az idő, amikor a menet a Bazilika elé ért, ahol dr. Kovács apátplébános szolgáltatott misét és bizalmat s reményt hirdető beszédet mondott a szószékről. A mise befejezése után a menet az előbbi rendben és csendben a Vilmoscsászár-úton és a Kossuth Lajos utcán át a Petőfi-szobor elé vonult, ahol minden szónoklat mellőzésével hangtalanul fejeződött be a tüntetés.

A szeszadót koronákban lehet fizetni.

Mint ismeretes, Averescu miniszterelnök aradi látogatása alkalmával egy küldöttség arra kérte a miniszterelnököt, hogy oldja fel azt a rendeletet, amely kötelezi a szeszgyárosokat és kereskedőket, hogy a szeszadót leiben fizessék be az államnak. A miniszterelnök ezt akkor meg is ígérte. Ma azután az aradi pénzügyigazgatóságához megérkezett a bucuresti pénzügyminiszter rendelete, amely ismét lehetővé teszi, hogy a jövő-

ben a szeszadót, csakúgy, mint ezelőtt, koronákban röiják le. Amikor ma a kereskedők be akarták fizetni a szokásos szeszadót, a pénzügyigazgatóságon kijelentették, hogy fizethetik azentul koronákban is, azonban az adó összegét kötelesek háromnegyed részben aprópénzzel fizetni. Ez a kikötés újabb zavarokat fog előidézni. A szeszadó hektoliterenkint 4000 korona, ebből háromezer koronát aprópénzzel kell fizetni.

Simonyi-Semadam marad.

BUDAPEST. A politikai pártok körében legutóbb, mint befejezett tény emlegették, hogy a Simonyi-Semadam kabinet, miután elvégezte a reá háruló legfőbb feladatát, a béke aláírását, távozik helyéről. Beavatott forrásból arról értesülünk, hogy a kormány is behatóan foglalkozott a lemondás kérdésével s hosszas tanácskozások után arra a megállapodásra jutott, hogy legalább egyelőre meg kell tartani a helyét, mert semmi hasznos célt nem érheine el azzal, ha most lemondana. Valószínűnek látszik, hogy ha a tiszántuli választások után egyik vagy másik párt meg is kapja az abszolút többséget, azért ez a többségi párt sem fogja tudni nélkülözni a másik párt közreműködését. A közeljövőben ugyanis a szorosabb együttműködés kiépítésének folyamata indul meg, ami lehetővé teszi, hogy a mostani kormány ha nem is teljesen mai összeállításában helyön maradjon.

előtti tiszteletadásra vonatkozó részében a következő helyesbítést tette: ahol tüzéség van, ott mi helyt a kormányzó a helység határát átlépi, továbbá amint a helység bejárásához és a szállására érkezik, 31-31 ágyulövés adandó le.

PÁRIS. A Temps jelenti: A magyar békeszerződés aláírását megelőzőleg a cseh köztársaság és Jugoszlávia párisi képviselői nyilatkozatot tettek, amely szerint követelik, hogy Magyarország a békeszerződés aláírására politikailag felelős meghatalmazottat küldjön, mert éppenséggel nem tekinthető biztosnak, hogy a magyar törvényhozás az aláírt békeszerződést ratifikálni fogja. Ezért már most is nagyobb súlyt kell adni a aláírásra.

— A VILÁGOSI PÓTVÁLASZTÁS. A pótválasztásra kerülő világosi kerületben nagyban folyik a választási agitáció a vasárnapi választásra. Dr. Müller Vendel László aradi ügyvéd, a sváb autonóm párt jelöltje sorra jár a kerülethez tartozó községeket, ahol mindenütt eredményel agitál. Tegnap Glogovác, Ulpánát, Szentléányfalva községeket járta be, holnap pedig Ujszentannára utazik.

Kormányválság.

BUCURESTI. Az Epoca jelentí: A kormányban a közeljövőben nagyobb változások várhatók, mert a kormányból Zamfirescu, Goga Oktavian, Tasleanu és Cantacuzino miniszterek kiválnak. Averescu miniszterelnök a belügyminiszteri tárcát átadja Argetoianu tárcanélküli miniszternek.

BUCURESTI. Beavatott forrásból eredő hírek szerint az Averescu-kormány az Inculet csoporttal fog együttműködni, mert ez a csoport Bessarabiában nagy több séget nyert. A 10-ére tervezett parlament megnyitás 15-ig toódik ki, mert az erdélyi választásokról szóló akták nem érkezhettek be 10-ére Bucurestibe.

A mai valutapiac.

Idegen valuták ma az aradi piacon a következő árakon keltek el: Dollár 160—165, lei 360, márka 510. Bucuresti: Korona 27, márka 133, dollár 45—47. Zürichi devizajegyzés: Berlin 12.35, Bécs 3.80, Prága 12, Newyork 5.47, London 21.59, Páris 42.40, Milano 32.25, Budapest 3.30.

Pereskedő kereskedők.

Régóta pereskedés folyik Igna Dezső aradi kecmefestő és Schwartz Bernát jelenleg üzletnélküli rőfőskereskedő között. Schwartz azzal vádolja a kecmefestőt, hogy Asztalos Sándor-utcai üzlet-helyiségét és annak berendezését eladta neki ötezer koronáért, jőllehet tudta, hogy miután házigazdája felmondott neki, a lakáshivatal már kiutalta az Asztalos Sándor-utcai üzlet-helyiséget Tincu Juonnak. Ezzel szemben Igna azzal védekezik, hogy ő csak az üzlet-helyiség berendezését adta el Bernátnak ötezer koronáért. Ebben az ügyben már ítélet is hangzott el egyszer, amennyiben a járásbíróság kötelezte Igna Dezsőt az ötezer korona visszatérítésére.

Belezuhan Bársony üzletébe

Özvegy dr. Schwartz Jenőné Szabadság-téri uriaszony emeleti lakásába a napokban beállított egy sváb kofaasszony, aki cserecsnyét kínált eladásra. Az uriaszony alkuba becsátkozott a keféval és meglepetve tapasztalta kis idő múlva, hogy a legnagyobb alku közepette egyszerre csak a sváb asszony eltűnik és azon a helyen, ahol az előbb állott, a padlón egy hatalmas lyuk tátong. Meglepetése azonban még nagyobb lett, amikor mikor a lyukon benézve, az alatta levő Bársony-féle harisnya-üzletben látta a kofaasszonyt elborítva mésetörmelékekkel egy esomó seprymharisnya és nyári fűrdőkostüm tetején. Az asszonyt hamarosan magához térítették és akkorf kiderült, hogy az ijedtségen kívül egyéb baja nem történt. Magához térve kábulatából első szava ez volt: „hol vannak a cserecsnyeim?” A vizsgálat megállapította, hogy a balesetet hirtelen tetőbeomlás idézte elő.

Termés Erdélyben.

BUCURESTI. Garothid Konstantin földmivelésügyi miniszter az Izbanda munkatársa előtt a következőképpen nyilatkozott az erdélyi termésről:

— Beutastam egész Erdélyt és örömmel konstatáltam, hogy Erdélyben minden talpalatnyi hely be van vetve és a legutóbbi eszések következtében olyan termésre lehet számítani, aminő már rég nem volt. Megállapítottam utazásaim közben azt is, hogy Erdélyben a marhaállomány sokkal nagyobb, mint volt a háború előtt és meg kellene engedni mielőbb az élőmarhának a külföldre való exportálását, mert nincsen már elegendő legelő Erdélyben.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Domány József milliói.

Hónapok óta huzódik már az aradi törvényszéken az ismeretes Domány-féle örökösödési pör, a mely ma végre befejeződött. Amikor Domány József, a dúsgazdag borkereskedő meghalt, mintegy tíz-négy millió koronányi vagyonának nagy részét fiára hagyta, leányainak csak kisebb részt juttatott belőle. Özvegy báró Metzgerné és Verbos Árpádné, mint a mellőzött leánygyermek megtagadták a végrendeletet és a törvényszék el is rendelte a zárlatot a vagyona. Utóbb az örökösök kiegyeztek, ezt be is jelentették az aradi törvényszéken, amely feloldotta a vagyont. Később meggondolhatták a dolgot, mert felfolyamodással éltek, azonban a törvény szék ennek már nem adott helyet és most már osztzkodásra kerül a néhai borkereskedő hagyatéka a női örökösök között.

Thonet leány házias lovaglása.

Budapestről jelentik: A Thonet testvérek nevű ismert cég egyik tulajdonosát, Thonet Gyulát súlyos csapás érte: egyetlen leánya, a 20 éves Thonet Zsuzsanna a múlt héten a család felsőmagyarországi birtokán lovaglás közben oly szerencsétlenül esett le a lóról, hogy azonnal meghalt. Thonet kisaszszony kitűnő lovas volt, de a lova megbokrosodott és nem tudta megíékezn.

Cukor kukoricából.

Budapestről jelentik: A földmivelésügyi és közlekedési miniszterium kiküldöttei már hetek óta tanácskoznak oly ügyben, a melynek messze kiható jelentősége lesz az egész gazdasági életre. Az állami vegyvizsgáló intézet igazgatója, dr. Schwicker Alfréd ugyanis azzal a javaslattal fordult a miniszteriumokhoz, hogy folytatásának kísérleteket a cukornak kukoricából való előállítására. A kukorica 15 százalékából cukor lesz, a többi takarmányozásra fordítható.

A magyar békeszerződés aláírása.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda jelenti Párisból június 4-én. A szövetségeseknek Magyarországgal kötött békeszerződését pénteken délután írták alá Versaillesben. Az ülésn Millerand elnökölt. Mellette az angol, olasz és az amerikai nagykövetek ültek, a többi szövetséges állam képviselői vel együtt. A vendégek részére fenntartott első sorban a görög király, Foch tábornagy és az udinei herceg ült. A magyar delegátusok, Benárd Ágoston dr. miniszter és Drasche-Lázár Alfréd dr. fél öt órakor érkeztek meg. Millerand megnyitotta az ülést és a következőket mondta: Uraim! Átadom Önöknek azt a szerződést, amelyet a szövetségesek Magyarországgal kötnek. Az a szöveg, amelyet alá fognak írni, azonos azzal a szöveggel, amelyet május 6-ikán ad-

tunk át a magyar delegátusoknak. Felszólítottam a magyar meghatalmazott urakat, lássák el a szerződést aláírásukkal.

A magyar delegátusok ezután aláírták a szerződést. Az aláírás megtörténte után az alig pár percig tartó ülést berekesztették. A magyar delegátusok a trianoni palotából szállásukra mentek. Versaillesben ennek az eseménynek tiszteletére üzembehelyezték a szökőkutakat.

PÁRIS. június 5. Az elnöki székben Millerand francia miniszterelnök foglalt helyet. Sorban következtek az asztalnál Nagybritannia, az Északamerikai Egyesült-Államok, Japán, Olaszország, Belgium, Csehország, Portugália, Kína, Görögország, Szerbia, Jugoszlávia, Panama, Nikaragua, és Cuba képviselői.

A magyar udvartartás és hűbesei új ruhája.

Budapestről jelentik: A leendő magyar udvartartás ruházatának művészi munkálatainak megkezdésével a kormányzó megbizta Nemes Mihály történelmi festőt. Az új udvartartásban megmarad a nemes testőrség, régi ruhájával, vala mint a darabontestőrség is. Új testőrség lesz az ugynevezett palotás csendőrség, akik zöldes szürke ruhát fognak viselni, gazdag ezüst díszítéssel, hegyes sisakjukon forgó és sastoll lesz, lábheleik pedig rövid csizma. Ugyaníven lesz az öltözete a gép-

puskás palotaőrségnek, míg a lakájok vörös és ezüst díszítéssel ellátott fehér ruhát fognak viselni. A palotás vadásznak zöld lesz a ruhája, a király vadásza arany, a királynéé ezüst díszítést kap. A nemzeti hadsereg új eszterházi ruháját illetően is különböző tervek vannak. Új ruhát kapna a tisztikar, a legénység sisakját pedig magyarosra cserélnék fel. A tisztikardja Rákóczi stílusú magyar kard lesz, kalpagjuk pedig a Báthory arcképéről ismeretes főveg, kócsaggal, vagy sastollal.

HIREK.

Ausztria pro etár-állam.

BÉCS. A birodalmi tanács legutóbbi kongresszusán határozati javaslatot fogadott el, amelyben követelik az Oroszországgal való normális diplomáciai és gazdasági viszony helyreállítását, a német-osztrák polgárság és parasztság lefegyverzését, a rendőrség államosítását, valamint a csendőrségnél levő betöltetlen és még megüresendő állásoknak munkásokkal való betöltését.

— A PÓSTÁSOKNAK. Az olasz hadügyminiszter a romániai postásoknak 15.000 darab uniformist ajánlott fel, darabonként száz líráért. Miután az ajánlat előnyös, a román kormány nyilván elfogadja.

—IFJ. HEHS ALADÁR TÁVIRATI IRODÁJA. Brassóból jelentik, hogy ott az aradi származású Ifj. Hehs Aladár Snetten svéd újságíró társaságában új távirati irodát nyit. Az iroda egy újfajta Lorenz-féle szikrafelfogó készülékkel lenne felszerelve s működését június végén megkezdli.

— ORVOSI HIR. Dr. Spielberger Henrik fog- és száj-szakorvos rendelését Str. Consistorului (Batthyány) 21. sz. alatt újból megkezdte.

Könyvtárákat, hangjegyeket magas áron vesz Kerpel.

— ELIEGYZÉS. Kaufmann Ibolyka Szekesut és Holstein Oszkár Pécska jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— HÁZASSÁG. Dekner Hermann és Lengyel Magda házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— HIRDETÉNY. Az Államvasutak folyó hó 1-én életbe léptetett új díj szabása következtében, mely szerint a kocsik ki — vagy megrakodási ideje úgy köz-, mint vásár- és ünnepnapokon 6 órára szállítottatott le és a kocsiallaspénz tekintet nélkül a köz- és vásárnapokra óránként és kocsinként 6 koronában állapítottatott meg, továbbá azon körülménynél fogva, hogy a tömeges szállításból kifolyólag a kocsik vontatását nem végezhetjük anélkül, hogy minden egyes kocsi birságos ne legyen, a f. fuvaroztató közönségnek b. tudomására hozzuk, hogy a fuvarozást csak azzal a kikötéssel vállaljuk, ha a fél a kocsik késedelmezés okozójára való tekintet nélkül feltétlenül megtéríti nekünk a vasút által felszámított, illetőleg felszámítandó kocsiallaspénzeket. Uzienele. Comunalé Arad. Sectia: Tramvaie.

— LEKÉSZ-AVATÁS. Páris Lajos az Aradon ismeretes theologiai író Dr. Teutsch Frigyes erdélyi evangélikus püspök által lelkésszé avatott. Felavatása f. hó 13-án fog ünnepeltetni az aradi evangélikus templomban.

— TEMETÉS. Nagy részvét mellett helyezték tegnap örök nyugalomra özvegy Fisch Hermannét a Karolina-utcai gyászházban. Nagy és előkelő közönség jelent meg a végtisztoságon és hosszú menet kísérte ki az elhunyt uriaszonyt utolsó útjára. Dr. Vágvölgyi Lajos főbíró megható gyászbeszédében bucsuztatta el özvegy Fisch Hermannét, akiben Fodor Gyula, az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója édesanyját gyászolja.

— HOLNAP KEZDŐDIK ARADON A SOROZÁS. A sor alá kerülő katonakötelesek a városilgetti pavilonban kerülnek a sorozó-bizottság elé.

— ARAD-TEMESVÁR. Mintegy nyolcezer néző előtt folyt le tegnap az Arad-Temesvári válogatott footballmérkőzés. Az érdeklődés a meccs iránt oly nagy volt, hogy Temesvárról tömegesen jöttek át érdeklődők, úgy, hogy a verseny megkezdésekor egy talpalatnyi hely sem volt már a Török Gábor-utcai sporttelepen. A játék mindvégig izgalmas volt és váltakozott meglepő fordulatokban. Egészen a játék végéig egyenlő arányban küzdött a két város, míg végül az utolsó percben sikerült Aradnak a döntést provokáló harmadik gólt beadni. Eredmény 3:2 Arad javára.

— GYORS-ÉS GÉPIRÁS, könyvelés, számtan, levelezés, 4 havi cursus. Engel gyors- és gépiró iskolájában Lázár Vilmos-utca 2.

— KI VETTE MEG A LLOYD-PALOTÁT. Végre teljes világosság derült a Lloyd-palota titokzatos vásárlására. A főtéri objektumra többen pályáztak, köztük Weissberger S. pálinka nagykereskedő is, akiről legutóbbi számunkban írtunk. A Budapestben lakó tulajdonos, Almásy Olivér azonban azt az ajánlatot hagyta jóvá, melyet az Általános Takarékpénztár tett két és fél millió koronával. Az aláírt szerződés tegnap érkezett Aradra és ma már a házat telekkönyvezték is a takarékpénztár nevére. A szabadság-téri pénzintézet, amennyiben meg tud egyezni az I. emeletet bérlő Lloyd-társulattal: rövidesen ide teszi át üzleti helyiségét.

— IFJUSÁGI BAJNOKI MÉRKŐZÉS ma kedden délután 6 órakor az Óvár-téri sporttelepen. Mérsékelt hely-árak.

— ROMÁN esti tanfolyam f. hó 15-én veszi kezdetét. Beiratkozás Gyors- és Gépiró iskola, Lázár Vilmos-u.

— BETÖRŐK. A rendőrség bűnügyi osztályának Deteschán detektívcsoportja ma elfogta Heli János munkást, aki húzamosabb idő óta dézsmálja a Weitzergyár szerszámfelszerelését. — Az éjjel betörték Erdélyi Ferenc postafiszt Varjassy Lajos-utcai lakásába és abból több bődön zsírt elvittek.

A szerkesztésért felel:
STAUBER JÓZSEF.

Cenzurat: Alexandra Fragh

Apró hirdetések

Levelezés.

JELZETT HELYEN és időben várja „Fekete Fityol”. 2658

Alkalmazás.

ÜGYES IROBISTANÓT és tanuló fiút vagy leányt keresek. KERPÉL könyvkereskedés. 2651

ÜGYES VARRÓNÓ házakhoz ajánlok, bármint varrást otthon is vállal. Cim Székad, Határ-utca 2. 2657

KERESSEK egyéves kis gyermek mellé idősabb asszonyt vagy komoly leányt mielőbbi belépéssel. Bulev. Carol I. (Erszébet-körút) 26., I. em., balra. 2660

TAKARITÓNO bejárás, kifutóin állandó alkalmazást nyoz. Kovács Soma Társaság, Arad. 2665

PERFECT GÉPIROT mielőbbi belépésre keresek Győrúrék előnyben. Dr. Szalai Vilmos ügyvéd, Bul. Regala Ferdinánd (József főherceg-ut) 18. 2672

HASZISZOLGA megbízható, ügyes, azonnali belépésre „Dacia” kiváltásban felvéteik. 2640

Lakás.

ERLYVÁROSI 3 kis szobás konyhás lakásomat elcserélném hasonlóval, vagy nagyobb magas díjazás mellett. Cim a Kisdobon. 2652

KÉT URILEÁNY különbéjárata butoromait szobát keres. Ajánlatokat „Jó Ésvár” jellegűre a kiadóba kérem. 2671

Vétel és eladás.

ELADÓ 2 fényesített szekrény, 2 ág, asztal, éjjeli szekrény. Érdeklődni Gr. Lemington-utca 8. sz. 2660

ELADÓ egy pályavander ebédő, egy hálószoba kőris háló és egy konyhaberendezés. Ópácskán, a pénzügyári lektanyában. 2654

ELKÖLTÖZÉS MIATT eladó jegyzék, könyvszekrény, könyvtároló, nagyasztal, papírtartó, függönyök. Bulev. Dragășina (Apponyi-ut) 2., ajtó 5. 2656

KÖNYVTÁR nagy jegyzéknyel kifogástalanul jó karban eladó. Magyar-u. 10. 2658

HASZNAUT férfi cipők eladó. Bulev. Carol I. (Erszébet-körút) 26., I. em., balra. 2659

EGY járkában levő konfli lóval vagy 16 nélkül eladó. Calca Anatól Bogana (Varjassy Lajos-utca) 181. 2662

ELADÓ KREDENC, asztal, szék eladó. Kalau Basár, Str. Băneșcu (Deák Ferenc-utca). 2663

SMYRNA-GARNITURA, antik olajfestmény eladó. Str. Romanului (Zrínyi-u.) 40., I. em. 2654

ELADÓ előszobai nagy fogas, fűszertartó berendezési tárgyak, egy márvány mosdó. Acsev. palota, földszint III. 2664

ÉZŐLÖPERMETSZÉSHEZ ajánlom hig cukorazópótot, melyből 1 hl. rézgálikóval 10 lbert hozzáadva hűtőjét negyven fokozza. 10 l ára 20 korona. Kert Józsefnél, Lippa, Zepolya-utca 469. 2670

MOSVÉTELRE KERESSEK egy husz négy gép 4-5 villával. Cim Barát Ernő műszáros, Hunyad-Kristyér. 2636

BIATAL faj foxturier eladó. Cim a kiadóban. 2675

ELADÓ 1 szép fekete ezelen öltöny. Str. George Barbu (Rákóczi-u.) 32. sz. 2676

ANTIK porcellán, butorok, magas áron vez Salca Artisticus Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21., I. balra. 597

KÖNYVEKNT és könyvtárakat vásárol. Kézírtmány könyvkereskedés Dobó-u. 10261

FÜRDŐKAD magánfűtő eladó. Herold, Zeigmondháza 20 szám. 2658

HOSSZU ZONGORA eladó. Str. Jonescu (Gróf Károlyi-u.) 14. 2685

Mozsa Széchenyi Societate Anonima in Arad. — Széchenyi Gőzmalom R. T. Arad.

Activa. Cont-Bilant la 31. Decembrie 1919. Pasiva. Teger. Mörleg-számla 1919. decembrie 31-én.

Table with 3 columns: Activa, Cont-Bilant la 31. Decembrie 1919, Pasiva. Teger. Rows include various financial items like 'Contul teritorului', 'Masini - Gép számla', 'Fond de rezerva', etc.

Arad, la 31. Decembrie 1919. — Arad, 1919. évi december hó 31-én.

Treasorer: János k., director executiv — vezérigazgató. A könyvelésért: Guttmann Simon s. k.

Directiunea: — Az igazgatóság: Kintzig János s. k., presidente — elnök. Bárd dr. Neuman Károly s. k., v. presidente, alelu dr.

Fuchs Ignác s. k., Gutajar Mihály s. k., Kintzig Géza s. k., Bárd Neuman Alfréd s. k., Walder Gyula s. k.

Arad, la 25. Mai 1920. — Arad, 1920. évi május hó 25-én.

Accest bilant l-am confrontat cu registrata principala si secundara si toate l-am aflat in ordina. — Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel tételeiről-tételőbe megvizsgáltuk és mindent rendben találtunk.

Lacszay Endre s. k., elnök. Dr. Csiky Odón s. k., f. biz. tag. Fuchs Arnold s. k., f. biz. tag. Walder Béla s. k., f. biz. tag.

Onorata Adunare Generala! Cu tot respectul avem onoarea a raporta, ca in decursul anului trecut conform datorintei noastre si conform legilor am examinat meritul afacerilor si contabilitatea dela „Mozsa Széchenyi Societate Anonima in Arad”, si totdeauna am constatat ca mai mare ordine si punctualitate.

Contul de inchidere pe anul 1919. prezentat de directiunea l-am aflat in concordanța cu registrata principala si secundara, totodata raportam, ca bilantul s'a facut conform legii comerciale si statutelor societatei.

Pe baza acestora ne alaturam la propunerea directiunii in ce priveste contarea pierderii din anul trecut in suma de 102.834.04 Cor. precum si la transpunerea profitului din anul 1918. in suma de 17.512.70 Cor.

Rugam onorata adunare generala sa dea absolutului obiectului acest neua, cat si directiunii si suntem.

Arad, la 10. maiu 1920.

Cu toata stima: Lacszay Endre m. p. presidente Dr. Csiky Odón m. p. m. in com. de supr. vegh. Fuchs Arnold m. p. m. in com. de supr. vegh. Walder Béla m. p. m. in com. de supr. vegh.

Tisztelt Közgyűlés! Van szerencsénk tisztelttel jelenteni, hogy az „Aradi Széchenyi Gőzmalom” részvénytársaság ügykezelését és könyvelését törvényes feladatunknak és ellenőrzési kötelességünknek megfelelően, a múlt év folyamán több ízben megvizsgáltuk és mindenkor a legnagyobb rendet és pontoságot tapasztaltuk.

Az igazgatóság által előterjesztett 1919. évi zárszámadást a fő- és mellékkönyvekkel teljesen megvizsgáltuk és jelentjük, hogy a mérleg a kereskedelmi törvény és a társasági alapszabályok rendelkezései szerint készült el.

Mindazonáltal fogva hozzájárulunk az igazgatóságnak a kimutatott 102.834,04 K. lefolyt évi veszteség, ugyazintón a 17.512,70 1918. évi nyereségáhozait mikénti elszámolása iránti előterjesztéséhez.

Kérjük a tisztelt Közgyűlést, hogy ugy az igazgatóságnak, mint nekünk, a azokasos felmentvényt megadni méltóztassék és maradunk Arad, 1920. május 10-én. teljes tisztelettel

Lacszay Endre s. k. elnök. Dr. Csiky Odón s. k. f. b. tag. Fuchs Arnold s. k. f. b. tag. Walder Béla s. k. f. b. tag. 2640

Electromotorok és dynamogépek

1/2 lóerőtől feljebb, állandóan raktáron. vállalja fentiek szerkesztési javítását és újra bekötését garantiá mellett gyorsan és jutányos áron. Motorikus és világítási berendezéseket készít, továbbá teljes világítási és erőátviteli telepek tervezését és építését vállalja. 2641

Vuehetich és Acs

elektrotechnikai és műszaki vállalat. Arad, Str. Crisán (Carolina-u. 4. sz.)

Auto-Gummi-Kerék és

Autó-Kerék-Gummi Tömítő minden méretben raktáron. 1055

Viktor Barthmes

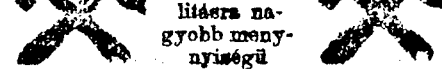
Str. Alexandri 3. (Salca-utca)

Gépolaj 7-8 Viskozitás

Hengerolaj, Továbbé kondos nagyban eladásra raktáron. 2476

Viktor Barthmes

Str. Alexandri 3. (Salca-utca)

Ajánlok azonnali szállásra nagyobb mennyiségű

barna, darabos és aknaszenet továbbé-elszándó szilárdígyi készítményét gőzmalomok, tegla- és szeszgyárak, villamos művek s minden más iparvállalat részére. Lehetséges távirati vagy személyes megkeresést kér. 2641

Hazai Béla szennagykereskedő Címj (Koleszvár), Radolf-ut 14. Telefon int. 12-78.

ANTI-K VITRINEK, butorok, képek és porcellánok jutányosan kaphatók Salca Artisticus Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 21. 2615

MALOMKÖVEK mindennemű gabona őrlésre kiváló minőségben készíten Kovács Soma Társa Arad. 2623

Ingatlan.

A POLTENBERG ERNO-utcsában egy 21.500 m² területű bérház, valamint a város többi részeiben több különféle házak eladó. Értekezhetni lehet Fleiszig Samuel ügyvéknél Strada Joan Rusu Sirianu (Aulich Lajos-utca) 18. sz. 2669

Üzletek.

EGY jó forgalmu üzlet a belvárosban házilag együtt eladó. Ugyanott egy Singer varrógép is eladó. Bővebbet Kaplách üzlet. 2614

Különféle.

MAGAS ÖSSZEGET ÉRBE VESZ ZONGORÁT SZILÁGYI GYULÁ ZENETANAR, KÖLÖSEY-U. 10. 2655

DIAMANT bádigos és szerelő mőhelye. Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 7. 1026

Mézet

bármely mennyiségben vesz 2661 Első Aradi Piskótagyár.

ARAD legkellemesebb

családias jellegű szórakozóhelye a Bognyal gyógyfürdő átelkőében levő kényelmesen berendezett BERKOVITS-féle „METROPOL” kávéházban van, ahol ma és mindennap Szilveszter Vilma hegődművész karmesternő vezetésével előrendű női zenekar szórakoztatja a vendégeket. Isletes hideg italok, kiváló hűtők, tisztán kezelt italok kaphatók pontos kiszolgálás mellett. 9854

Megvételre keres

bér- és magánházakat A. LEOPOLD bizományi irodája Str. Bratianu (Weitzer János-u. 10.) 2606

Csáky

órák, ókzerósz és vőnők Aradon, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Szakórák mőhely és ókzeró vőnők mőterem. 9971

Aranyat vesz a legmagasabb áron!

Kizárólag Weisz-féle

Elza-kámför krém

használgjon, mely az aróbőrt szőplőkől megóvja, megfeszítja. Kapható üvegűtőgályban, békebeli minőségben.

HANZU és VAS drogeriákban. Egy tégely ára 15 korona. 10041

Fratii Steiner

bőrkészekedés Arad, Asztalos Sándor-u. 2-3. Fiókület Ujaradon. 9961

Mindennemű bőrök és cipőszőkekek legolcsóbb bevásárlási forrás. Szolid ár.

Iuon Köö

kőmő és divatszövet árúháza Boros Béni-tér 16. (Wandóok ház.) Ajánlja duna felezőreit raktárat kőmő és rőfőára ókkekben, magyan és kőcsinyben. 10021

Kifutó fiu

jó szetással felvétetik.